

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβώνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Ιανουαρίου
2016.

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Η πορτογαλική Κυβέρνηση απέστειλε στις 22/1/2016 προς έγκριση στην Ε. Επιτροπή σχέδιο **Κρατικού Προϋπολογισμού 2016**, το οποίο προέβλεπε έλλειμμα 2,6% επί του ΑΕΠ, 0,2% χαμηλότερα από τον προγραμματικό στόχο της Κυβέρνησης, ώστε να προσεγγίσει περισσότερο τους ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες. Επίσης, το σχέδιο προέβλεπε διαρθρωτικό έλλειμμα θα μειωθεί σε 1,1% επί του ΑΕΠ, μείωση των εσόδων κατά 0,9% επί του ΑΕΠ, με την προσδοκία ότι η μείωση των άμεσων φόρων κατά 3,4%, που θα ευνοήσει την ανάπτυξη και την απασχόληση, θα αντισταθμισθεί από την αύξηση κατά 5,8% των έμμεσων φόρων (κυρίως σε καύσιμα και καπνό). Επιπλέον, το αρχικό Σχέδιο Προϋπολογισμού προέβλεπε μείωση των δαπανών κατά 1,3% επί του ΑΕΠ, αύξηση των δημοσίων επενδύσεων κατά 4% (μέσω αξιοποίησης του νέου ΕΣΠΑ), αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 2,6% (με τον ίδιο ρυθμό όπως το 2015), μείωση των εξαγωγών (λόγω σταθεροποίησης του μεριδίου αγοράς των πορτογαλικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού), καθώς επίσης μείωση των εισαγωγών (κυρίως λόγω στροφής στην κατανάλωση διαρκών αγαθών). Υπό αυτό το σενάριο, προβλεπόταν ανάπτυξη της τάξης του 2,1% (έναντι πρόβλεψης 1,6% της Ε. Επιτροπής) και μείωση της ανεργίας σε 11,2%. Ωστόσο, η Επιτροπή εξέφρασε διαφωνία επί του διαρθρωτικού ελλείμματος και θεώρησε υπερβολικά αισιόδοξη την πρόβλεψη ανάπτυξης 2,1%, ως εκ τούτου δυο πλευρές βρίσκονταν κατά τα τέλη Ιανουαρίου σε διαπραγματεύσεις, με την πορτογαλική Κυβέρνηση να θέτει στο τραπέζι νέα δημοσιονομικά μέτρα, προκειμένου να προσεγγίσει την οπτική των Βρυξελλών.

 Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία εκτέλεσης του **Κρατικού Προϋπολογισμού 2015** του πορτογαλικού Υπουργείου Οικονομικών, το δημόσιο έλλειμμα, σε ταμειακή βάση, ανήλθε σε 4,6δισ€, έναντι στόχου 5,1δισ€ και αντίστοιχου ελλείμματος 7,13δισ€ το 2014. Τα καθαρά έσοδα παρουσίασαν αύξηση κατά 0,8%, σε σχέση με το 2014, κυρίως χάρις στην αύξηση των φορολογικών εσόδων (+5,2%). Οι δημόσιες δαπάνες μειώθηκαν κατά 2,8% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο, κυρίως χάρις στην περικοπή δαπανών για επαγγελματική επιμόρφωση, προσωπικό και επιδόματα ανεργίας. Ειδικότερα, η μείωση του ελλείμματος οφείλεται στην μείωση του ελλείμματος της Κεντρικής Διοίκησης κατά 1,451δισ€, την αύξηση του πλεονάσματος της Κοινωνικής Ασφάλισης κατά 598,7εκ.€, σε 1δισ€, καθώς και την επίτευξη πλεονάσματος στον

Προϋπολογισμό των Αρχών Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης ύψους 515,5εκ.€. Σημειώνεται ότι η βελτίωση των δημόσιων οικονομικών των ΑΤΠΑ οφείλεται, κυρίως, στην ρύθμιση των χρεών τους προηγούμενων ετών. Πάντως, το έλλειμμα, σε όρους λογιστικής Βρυξελλών, θα ανακοινωθεί από την Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Πορτογαλίας στα τέλη Μαρτίου.

Κατά το πρώτο δίμηνο διακυβέρνησης του Σοσιαλιστικού Κόμματος (με την κοινοβουλευτική υποστήριξη των κομμάτων της Αριστεράς), εδόθη το στίγμα της οικονομικής πολιτικής, μέσα από την ψήφιση νομοθετημάτων και λήψη αποφάσεων που εκπληρώνουν ορισμένες από τις προγραμματικές της δεσμεύσεις και **αποκαθιστούν εν μέρει τα εισοδήματα των Πορτογάλων πολιτών**. Μεταξύ αυτών:

-Μείωση κατά 50% της έκτακτης εισφοράς αλληλεγγύης-CES στις υψηλές συντάξεις άνω των 4.611€. Η CES το 2016 θα κυμανθεί σε 7,5% για συντάξεις από 4.611€ έως 7.126€ και 20% για υψηλότερες συντάξεις (σημειώνεται ότι για τις χαμηλές συντάξεις η έκτακτη εισφορά αλληλεγγύης έχει ήδη καταργηθεί από το 2015).

-Κλιμακωτή μείωση της έκτακτης εισφοράς εισοδήματος φυσικών προσώπων, η οποία θα κυμανθεί το 2016 από 1%-3,5%, αναλόγως του εισοδήματος.

-Σταδιακή αποκατάσταση των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων (25% ανά τρίμηνο).

-Ξεπάγωμα προσαρμογής των συντάξεων με βάση τον τιμάριθμο και την αύξηση του ΑΕΠ.

-Επαναφορά τεσσάρων επίσημων αργιών (οποίες καταργήθηκαν το 2013).

-Αύξηση του κατώτατου μισθού από 01/01/2016 από 505 σε 530€.

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας Πορτογαλίας για το **εξωτερικό εμπόριο αγαθών, κατά το 11μηνο 2015**, οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 4,1%, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2014. Επίσης, κατά την ίδια περίοδο αυξήθηκαν οι εισαγωγές κατά 2,1%, με αποτέλεσμα την βελτίωση του ελλείμματος στο εμπορικό ισοζύγιο αγαθών κατά 7%, δηλαδή κατά 691 εκ. €. Το ποσοστό κάλυψης εισαγωγών από εξαγωγές για την εξεταζόμενη περίοδο βελτιώθηκε σε 83,5% (έναντι 81,9% την αντίστοιχη περίοδο 2014).

Με την απόφαση για την άρση των διεθνών κυρώσεων κατά του Ιράν, η Πορτογαλία, μεταξύ άλλων χωρών, εντείνει τις βλέψεις της προς την υποσχόμενη ευκαιρίες ιρανική αγορά. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του πορτογαλικού Οργανισμού Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου-AICEP, κ.Miguel Frasilho, το Ιράν παρουσιάζει τεράστιες προοπτικές και η Πορτογαλία οφείλει να είναι παρούσα, τόσο για την προώθηση των εξαγωγών της, όσο και για την προσέλκυση επενδύσεων. Τον προσεχή Φεβρουάριο, ο Επιχειρηματικός Σύνδεσμος Πορτογαλίας-ΑΕΡ, σε συνεργασία με τον AICEP, διοργανώνει **επιχειρηματική αποστολή στην Τεχεράνη**, την έκτη κατά την τελευταία επταετία (τελευταία πραγματοποιήθηκε μόλις τον περασμένο Νοέμβριο). Εν τω μεταξύ, έχει αποφασισθεί η σύσταση Γραφείου του AICEP στην ιρανική πρωτεύουσα, το οποίο αναμένεται να λειτουργήσει κατά τους προσεχείς μήνες. Επιπλέον, η Πορτογαλία θα είναι παρούσα με εθνικό περίπτερο στην μεγαλύτερη κατασκευαστική έκθεση της χώρας που θα λάβει χώρα τον προσεχή Απρίλιο. Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας Πορτογαλίας, κατά το πρώτο 11μηνο 2015, οι πορτογαλικές εξαγωγές στο Ιράν τριπλασιάστηκαν σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2014, ανερχόμενες σε 18,8εκ.€ (κυρίως οχήματα και χαρτί).

Σύμφωνα με την Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, η **ανεργία** κυμάνθηκε τον Νοέμβριο 2015 σε 12,4%, δηλαδή στο ίδιο επίπεδο με την προηγούμενη περίοδο και κατά 1,1 ποσοστιαία μονάδα χαμηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2014. Ο άνεργος πληθυσμός μειώθηκε κατά 7,9%, ενώ αυξήθηκε κατά 1,2% η απασχόληση.

Τον Ιανουάριο, ο Πορτογαλικός Οργανισμός Διαχείρισης Θησαυροφυλακίου και Δημοσίου Χρέους (IGCP) εξήλθε δύο φορές στις αγορές, με **αρνητικό επιτόκιο**. Συγκεκριμένα, άντλησε 550εκ.€, μέσω δημοπράτησης τίτλων 6μηνης ωρίμανσης, με μέσο επιτόκιο -0,013%, καθώς και άλλα 1,25δισ€, μέσω δημοπράτησης 12μηνων τίτλων, με μέσο επιτόκιο -0,001%.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Το 2015 η Πορτογαλία χορήγησε 766 θεωρήσεις εισόδου για επενδυτικούς σκοπούς, λιγότερες από τις μισές σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η συνολική αξία των επενδύσεων για τις οποίες χορηγήθηκαν οι σχετικές θεωρήσεις ανήλθε σε 466εκ.ευρώ, ποσό που κυρίως αφορά επενδύσεις σε ακίνητα. Σημειώνεται δε ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της αρμόδιας Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Συνόρων, το 2014 οι χορηγήσεις θεωρήσεων για επενδυτικούς σκοπούς συνδέονταν με επενδύσεις ύψους 840εκ.ευρώ. **Η μείωση των χορηγήσεων θεωρήσεων εισόδου για επενδυτικούς σκοπούς**, οφείλεται κυρίως σε σκάνδαλο διαφθοράς στους κόλπους των αρμόδιων πορτογαλικών υπηρεσιών, που ξέσπασε τον Νοέμβριο 2014. Σε συνέχεια αυτού, ο έλεγχος των διαδικασιών έχει επιφέρει σημαντικές καθυστερήσεις που αποθαρρύνουν τους επενδυτές. Πρόκειται κυρίως για Κινέζους που ενδιαφέρονται για την αγορά ακινήτων, ενώ ακολουθούν Βραζιλιάνοι, Ρώσοι, Ν.Αφρικανοί, Λιβανέζοι, κ.ά..

 Η Πορτογαλία συμμετέχει με εθνικό περίπτερο στην φετινή διοργάνωση της Διεθνούς Έκθεσης Φρούτων&Λαχανικών του Βερολίνου, Fruit Logistica, με την συμμετοχή 30 εκθετών. Τα τελευταία έτη η Γερμανία προήχθη από την 10^η στην 5^η θέση ως προορισμός των πορτογαλικών εξαγωγών φρούτων και λαχανικών. Το 2015 (11 μήνες), **οι εξαγωγές φρούτων και λαχανικών της Πορτογαλίας προς την Γερμανία υπεδιπλασιάστηκαν (+155%)**, καταγράφοντας το υψηλότερο επίπεδο της τελευταίας πενταετίας. Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας Πορτογαλίας, το πρώτο 11μηνο 2015, οι εξαγωγές φρούτων&λαχανικών προς την Γερμανία ανήλθαν σε 45εκ.ευρώ, έναντι μόλις 17,7εκ.ευρώ την αντίστοιχη περίοδο 2014. Σκοπός του Πορτογαλικού Συνδέσμου φρουτο-λαχανοπαραγωγών, Portugal Fresh, είναι να καταλάβει μεγαλύτερο μερίδιο της γερμανικής αγοράς, που είναι ο μεγαλύτερος ευρωπαϊός προμηθευτής φρούτων και λαχανικών. Τα βασικά οπωροκηπευτικά που εξάγει η Πορτογαλία στην Γερμανία είναι φράουλες, αχλάδια, λάχανα και πατάτες. Σημειώνεται ότι η εν λόγω κατακόρυφη αύξηση των πορτογαλικών εξαγωγών αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό σε νέα συνεργασία της Portugal Fresh με την γερμανική αλυσίδα σούπερ μάρκετ Lidl.

 Παρουσιάστηκε στο Περίπτερο Γνώσης, στην Λισσαβόνα, η 6^η έκδοση «Βαρόμετρο της PwC για την πορτογαλική οικονομία της θάλασσας». Στην εκδήλωση συμμετείχε με χαιρετισμό η νέα Πορτογαλίδα Υπουργός Θαλάσσης, κα Ana Paula Vitorino, η οποία ανακοίνωσε ότι στόχος είναι η αύξηση τουλάχιστον κατά 400εκ.€ του προϊόντος της πορτογαλικής θαλάσσιας οικονομίας, ώστε να ξεπεράσει τα 4δις€. Η θάλασσα συγκαταλέγεται στις βασικές προτεραιότητες της πορτογαλικής κυβέρνησης, με έμφαση στην προώθηση νέων οικονομικών δραστηριοτήτων (π.χ. υπεράκτια αιολική ενέργεια, θαλάσσιος τουρισμός, υδατοκαλλιέργεια) πέρα από τις παραδοσιακές (ναυτιλιακές μεταφορές, αλιεία, ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες). Η Πορτογαλία φιλοδοξεί να αναδειχθεί λιμενικός και διαμετακομιστικός κόμβος στον Ατλαντικό, να ενισχύσει τον κλάδο ναυπηγοεπισκευαστικών εργασιών, να διπλασιάσει την παραγωγή και κατανάλωση προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, κλπ.. Το Βαρόμετρο για την οικονομία της θάλασσας στην Πορτογαλία είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <http://www.pwc.pt/pt/publicacoes/leme/portugal/pwc-leme-portugal-2016.pdf>, σε δίγλωσση έκδοση (πορτογαλικά και αγγλικά). Σε γενικές γραμμές, η πορτογαλική θαλάσσια οικονομία καταγράφει ανάπτυξη: αύξηση στις εξαγωγές αλιευμάτων, αύξηση της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας, άνοδο της τουριστικής κίνησης, ανάπτυξη των ναυτιλιακών μεταφορών, υπεράκτια παραγωγή αιολικής ενέργειας, κλπ.. Ωστόσο, παρατηρείται μείωση στο ανθρώπινο δυναμικό που απασχολείται στην οικονομία της θάλασσας (από την αλιεία και το πολεμικό ναυτικό ως και τις σχετικές πανεπιστημιακές σχολές).